

Provincie Noord-Brabant
T.a.v. het College van GS,
De heer M. van der Heide
Postbus 90151
5200 MC 's-HERTOGENBOSCH

Datum:	Kenmerk:	Onderwerp:
15 december 2016	10393	Startdocument Omgevingsvisie

Geacht College,

Graag komen wij tegemoet aan uw verzoek om te adviseren.

We zullen dat doen met een eerste reflectie op het startdocument, met een aantal observaties. Ook zullen wij aangeven hoe wij vanuit onze rol een bijdrage willen leveren aan de inhoud van de omgevingsvisie.

1. Algemeen

Allereerst willen wij u complimenteren met het gedurfde proces dat u tot nu toe hebt doorlopen met betrekking tot de omgevingsvisie. Met name spreekt ons de inzet aan om zoveel mogelijk en in de volle breedte de Brabantse samenleving te betrekken. Het toont de drive voor een mooie en gezonde Brabantse leefomgeving. Op diverse momenten hebben wij de afgelopen tijd aan dit proces deelgenomen. We refereren hierbij aan een filmpje dat we maakten waarin jongeren hun kijk op de toekomstige leefomgeving geven, blogs die wij over de omgevingsvisie publiceren en recent een pitch bij de bestuurlijke bijeenkomst tijdens de Dutch Design Week.

2. Focus en verwachtingen

In onze reflectiemomenten hebben we telkens aangedrongen op het meer focus aanbrengen. Het zou de ambitie moeten zijn dat in de omgevingsvisie aangegeven staat waar Brabant het verschil gaat maken. We zien nu een begin van focus terug in dit startdocument. Anderzijds is het startdocument nog weinig inhoudelijk. Het is vooral een voorstel voor de werkwijze die tot een visie moet leiden.

De vier maatschappelijke opgaven zijn verschillend en nogal beschouwend beschreven. Samen vernieuwen heeft meer betrekking op een werkwijze, terwijl "klimaatzeker" meer een doel is. Wij hebben hierbij de voorkeur dat eerst de doelen worden bepaald, waarbij de vernieuwende aanpak om te komen tot de omgevingsvisie ook een doel kan zijn, en daarna de werkwijze. Wanneer gesproken wordt over "Brabant welvarend" dan hoort daar ook bij het investeren in de gezondheid van Brabanders. En dat er een belangrijke taak ligt om burgers te mobiliseren om veerkrachtig te kunnen inspelen op continue veranderingen.

Wij bepleiten in dit stadium een stip op de horizon aan te brengen. Dit in de volle breedte van Brabant en voor een aantal essentiële terreinen zoals het samenhang houden in de samenleving en het circulair maken van de economie. We zouden het logisch vinden dat het provinciaal bestuur daarbij nu de problematiserende punten benoemt, ook kijkend naar de ambities van het collegeakkoord. Denk hierbij bij aan de ruimtelijke aspecten die verbonden zijn aan de ambitie om als Brabant één groot living lab te zijn, een testomgeving voor de wereld van morgen. Vervolgens zou dit vertaald kunnen worden naar het terrein van de omgevingsvisie waarin concreet en pragmatisch aangegeven staat hoe de provincie het verschil kan maken in die leefomgeving. Hierbij is het ook zaak ontwikkelingen te betrekken die sterke invloed gaan hebben op de Brabantse leefomgeving zoals de veranderende demografische samenstelling en de toename van vrije tijd bij zowel niet-werkenden als werkenden.

Dit brengt ons bij het punt om zorg te dragen voor de juiste verwachtingen bij de omgevingsvisie. Geef duidelijker aan wat de visie beoogt en waar bijvoorbeeld ruimte ligt. Het is bekend dat veel zaken voor de leefomgeving wettelijk zijn verankerd en vormgegeven in provinciale programma's zoals PMWP, BrUG en PVV. Een zekere relativisering van de Omgevingsvisie is op zijn plaats. Het is daarbij van belang de reikwijdte ten opzichte van / de verhouding aan te geven met de Omgevingswet.

3. Één overheid, eenvoudig en beter

Het streven naar één overheid is een belangrijk uitgangspunt. Om te zorgen voor consistent beleid, vertrouwen en rechtszekerheid aan burgers en bedrijven. Maar ook een overheid die maatwerk biedt en meebeweegt en recht doet aan een hele diverse samenleving. Het ligt voor de hand te kiezen voor een complementair samenspel met gemeenten. In die samenwerking zijn verschillende fasen en daarbij horende rollen van de provincie. Bijv. samen in gesprek met gemeenten om de kaders van de omgevingsvisie te definiëren en vast te stellen en vervolgens binnen die kaders ruimte en flexibiliteit bieden. Dit voorkomt ook een mogelijk spanningsveld wanneer er zonder kaders ruimte wordt geboden voor eigen gemeentelijke en regionale visies. Maak ook expliciet duidelijk hoe de provinciale omgevingsvisie zich met de Rijkvisie verhoudt. In onze ogen vraagt het motto van de omgevingsvisie "eenvoudig en beter" in deze fase meer zakelijkheid en concreetheid. Hierdoor kan het ook Brabanders en andere overheden enthousiaster maken voor het proces om tot een omgevingsvisie en -plannen te komen.

4. Frisse blik

We ondersteunen het betrekken van nieuwe netwerken uit de Brabantse samenleving, bv uit de kenniswereld, netwerken van jongeren en designers. Dit kan helpen voor een frisse blik op de toekomst van de Brabantse leefomgeving. Het sluit ook aan op de manier waarop BrabantAdvies met zijn raden en daarbij horend netwerk maatschappelijk is ingebed. Het zou daarbij goed zijn om niet alleen de relatie naar PS goed te definiëren maar ook naar andere overheden (gemeenten met hun omgevingsvisie) maatschappelijke organisaties, samenwerkingsverbanden. Maak daarbij duidelijk wat dit toevoegt en welke opdracht en functie dit forum krijgt. Aandachtspunt is dat gezorgd wordt voor een diverse samenstelling, dat Brabant van hoog tot laag, klein naar groot hierin vertegenwoordigd wordt.

5.   Praktijkgericht

Het is van belang er voor te zorgen dat een visie niet alleen op papier versnippering tegengaat en voor samenhang zorgt. Maar dat dit ook gebeurt bij de uitvoering. Zo zou de integraliteit van de aanpak van de omgevingsvisie geoefend kunnen worden in een pilot, in een bepaald gebied van Brabant. Met een rol van de provincie die veelbelovende inhoudelijke activiteiten versterkt, de balans zoekt bij tegengestelde meningen, regie voert op samenwerking en ruimte maakt voor ontdekken en crossovers. Een visie als een 'levend' document, waarmee in de praktijk gewerkt wordt en zo input levert en zich verder ontwikkelt.

6.   Keuze voor vier thema's

Om een bijdrage te leveren aan de inhoud van de Omgevingsvisie gaat BrabantAdvies en zijn raden in de eerste helft van 2017 focus aanbrengen in vier thema's. Dat zijn klimaatadaptatie, krimp en groei, kwaliteit van samenleving en gezondheid en leefomgeving. Het zijn voor Brabant belangrijke thema's met een duidelijke wisselwerking met de fysieke leefomgeving. Hoe ziet de toekomst er in 2050 uit (en niet 2106 dat is in onze ogen te ver weg) vanuit die vier invalshoeken? En welke dwingende keuzes zijn dan nu nodig die langjarig betekenis hebben voor Brabant?

Tot zover onze eerste observaties. Graag blijven wij deelnemen aan het uitdagende wordingsproces van de omgevingsvisie.

Pieter van Geel,

voorzitter Provinciale Raad voor de Leefomgeving

namens College van Overleg BrabantAdvies

i.a.a.:   Provinciale Staten t.a.v. de griffie mevrouw K. ten Cate
                  Kennis & Onderzoek t.a.v. mevrouw A. Broekema